

סיכום דיון ועדה למיגור נגע הסמים המסוכנים, עיריית תל אביב-יפו 13.3.2025

נושאי הדיון: סטטוס מצב קיים ועבודת העירייה בתחום, מה נדרש וכיצד אנו יכולים לפעול על מנת להשפיע ולשנות

נוכחות/ים:

מיטל להבי, סגנית ראש העירייה, מחזיקת תיק התחבורה, הבטיחות בדרכים והגאווה
חן אריאלי, סגנית ראש העירייה מחזיקה תיק התרבות
דייבי דישטניק – חבר מועצה, מרצ
רועי סולמן – עוזר חבר מועצה, מאמינים
איתי ולדמן – דובר העירייה
אילי קגנוביץ' – לשכת הדובר
אביה קדרי – מנהל תחום התמכרויות, מנהל שירותים חברתיים
כרמל נמש נטיף- עוזר מקצועי לסגנית רה"ע בתחום התחבורה
אלה יערי - סמים לב - מזעור נזקים
רועי צוקר - יו"ר החברה הישראלית לרפואת להט"ב בהסתדרות הרפואית בישראל. מנהל תחום רפואת להט"ב
במרכז הרפואי תל אביב (איכילוב) ובשירותי בריאות כללית
יואב הרץ - מנהל התוכנית למאבק בסמים ואלכוהול, מטה חטיבת תפעול
דורית הינדי- מנהלת המחלקה לקידום ילדים ונוער
רונית גרינברג ויזל - מרכזת נושא התמכרויות בעירייה
אסף צבי- מנהל היחידה להתמכרויות רוטשילד
עמית נבון - מנהל היחידה לטיפול בהתמכרויות שכונת התקווה+ נווה אליעזר
מירה מזרחי רדזינר - ע. חבר המועצה פרופ' נוח עפרון

פתיחה:

- הישיבה, בראשותה של מיטל להבי, סגנית ראש העיר ומחזיקת תיק התחבורה בטיחות בדרכים וקהילה גאה, נפתחה בדברי ברכה לישיבה הראשונה של הוועדה לקדנציה זו.
- להבי ציינה כי מטרת הוועדה להציג סטטוס מצב קיים של העבודה העירונית בתחום לצד חשיבה משותפת כיצד העירייה יכולה לפעול על מנת להשפיע ולשנות.
- הוועדה תתרכז במציאת שותפים לפעילות העירונית בתחום לקידום פתרונות ומענים.

הצגת העבודה העירונית בתחום היחידה לטיפול בהתמכרויות במינהל השירותים החברתיים ע"י אביה קדרי (לוטה)

מצגת:

- בעיר יש 7 תחנות לטיפול בהתמכרויות: 5 גיאוגרפיות (2 מזרח, צפון, מרכז-רוטשילד, יפו) ועוד 2 לאוכלוסיות יעד להט"ב ונוער (מטרי"א להט"ב והד-ספייס בשיתוף פעולה עם אנוש לבני נוער).
- סך הכל 586 מטופלים שמקבלים תוכנית טיפול דרך היחידה, תוכנית של שנתיים-שלוש, תהליך סדור של אבחון, מטרות טיפוליות, טיפול פרטני וקבוצתי ועוד.
- בנוסף היחידה מפעילה: דירת מעבר לנשים, מוקד לצעירים, מרכז יום לנשים וגברים ומועדון עירוני לנשים - משרד הרווחה מכיר והתחיל לממן את הפרויקט הזה. עשייה שיוצרת מעגלי תמיכה נוספים מלבד מערך התמיכה המקצועי.

אתגרים ושינויים בעולם הטיפול בהתמכרויות:

1. עלייה במקרים של תחלואה כפולה - מייצר צורך מובהק בליווי פסיכיאטרי של הצוותים. שימוש בסמים בגלל מצוקה רגשית או מצב נפשי, או שהשימוש בסמים הוביל להתפתחות מחלות פסיכיאטריות, בפועל מגיעים מטופלים שהם במובהק מורכבים יותר וצריכים מענה רחב יותר.
2. עלייה משמעותית בשימוש בסמי רחוב וסמים סינטטיים - אירועים מסוכנים, שולט היום ברחוב.
3. מגיעים ליחידות מטופלים שמקבלים קנאביס רפואי - איך נכון לעשות את התהליך לאנשים שעושים שימוש לרעה במרשם שהם קיבלו לבין אנשים שבלי שימוש בקנאביס רפואי לא יכולים לנהל את החיים שלהם. עתידה להיפתח בשנת 2025 יחידת ייעודית בעיר של טיפול על רצף השימוש לא במודל הניקיון המלא אלא מתן סיוע למשתמשים שאינם מכורים שלא צריכים/יכולים להפסיק לגמרי את השימוש, יש מאות עד אלפים כאלה בעיר.
4. אתגרים נוספים - מתן מחסה לדרי רחוב בקיצון, קושי במענים במהלך שעות היום (ניגשים לקול קורא של משרד הרווחה - מרכז יום לדרי רחוב), היעדר אכיפה מספקת על סחר בסמים - אנחנו נתקלים בקושי בטיפול ומיגור של נגע הסמים

5. עלייה בשימוש בקרב דרי רחוב וחומרה של מעבר של מכורים פעילים לשימוש בסמים סינטיטיים, מעלה אלימות והתנגשויות בין מכורים משתמשים לבעלי עסקים, תושבים, עוברים ושבים. בעקבות כך מוקמת יחידה בסל"ע - לטיפול בסוגיית דרי הרחוב סיירי דרי רחוב בשותפות מינהל השירותים החברתיים

טיפול באוכלוסיות להט"ב ונוער:

- הרציונל מאחורי הקמת היחידה של להט"ב - גדל מ-20 מטופלים ל-100 מטופלים. הכרה משתמשים מקרב הקהילה צריכים דיוקים בכלי הטיפול ובהבנה שלה, קידום מודעות, עיריית תל אביב יפו הראשונה לטפל בנושא.
- באוגוסט 2023 נפתח המרכז לטיפול באתגרי גיל ההתבגרות - 724 בני נוער וצעירים טופלו בשנת 2024. מקדמים גישה מהפכנית לטפל בבני נוער, מרחיב את רצף השימוש לא רק חומרים אלא גם התנהגות (למשל מסכים ורשתות חברתיות), מגדירים רצף של שימוש ולא רק התמכרות/ניקיון, גישה לבני נוער שגורמת להם לקבל עזרה.

נתונים כלליים:

מאז פרוץ המלחמה מראים עלייה מדאיגה בשימוש בסמים והתמכרויות. התקבלה ממשרד הרווחה תקציב להקמת יחידה טיפולית לטיפול ברצף השימוש שתמוקם ברחוב העבודה 38 שמטרתה להגיע להפחתת שימוש או לשימוש מנוהל כשלוחה של היחידה ברוטשילד.

התייחסות לפעילות באיכילוב ובחברה לרפואת להט"ב ע"י רועי צוקר:

- בקהילה הגאה רואים עלייה בשימוש בסמים, עשו סקר על השימוש בסמים בקרב הקהילה מאז פרוץ המלחמה, עלייה בשימוש, מצבי קיצון (סקר יחד עם האגודה). עשו במהלך השנים דברים שפנו לאוכלוסייה הגאה בניסיון למזער נזקים של שימוש לא אחראי בסמים בעיקר באירועים גדולים ובמסיבות.
- ב-2018 הקימו קורס פרטי קיפרס - מה קורה כשחבר מגיע למנת יתר במסיבה ומה הרגע שצריך לפנות למד"א. רועי עשה על זה מחקר ומאמר שהראה שברגע שיצא הקורס הזה אנשים שלקחו חלק בקורס השתמשו בעצמם פחות למרות שזה לא נאמר בקורס. המוערבות של העירייה בעידוד מרחבים בטוחים במסיבות בתל אביב, מזער נזקים, המרחבים בתוך מסיבות (לא רק של הקהילה הגאה) ובאירועים גדולים של העירייה או שמתקיימים בעיר.
- בנושא אחר רואים עלייה בהתמכרות ובשימוש בתרופות ADHD - על פניו יש אביוס מטורף לתרופות האלה, הפך להיות אחד מסמי המסיבות הנפוצים ביותר.

דיון בנושא אתגרים ושותפים בתחום:

- להבי התייחסה לאופן שבו הרשות המקומית פועלת בתחום למען התושבים אך העלתה את הצורך בשיתופי פעולה, עירייה לא יכולה לפעול לבדה ועל כן יש לנסות להבין מיהם השותפים ושותפות למאמץ בתחום
- 1. קופות חולים - יש החלטה בנושא
- יש לקיים דיון נוסף של הועדה יחד עם קופות החולים. מקימים בימים אלה מערך מקביל שעולה שאלה אם הוא יהיה חופף, הם יתנו שירותים מעבר לאלו שניתנים על ידי העירייה. צריך להבין מה הם הולכים לעשות בפועל.
- 2. חן אריאלי התייחסה לבעיה בהתייחסות לדרי רחוב, בעוד כ-3 שנים יפתח בניין לדרי רחוב. קשה מאוד להיות היום ברחוב בלי התמכרות והמחלות קשורות אלה באלה, גם דרות רחוב היא מצב כרוני, שיטת הטיפול מקשה על שיקום, יש קשיים שקשה לפתור ברמה העירונית.
- 3. עדכון שבימים האחרונים התקבלה הודעה שהולכים לסגור את הרשות למלחמה בסמים יש דיון בכנסת ביום שני בנושא. כמוכן פוגע קשות במאמצים הלאומיים והמקומיים בשל סוגיות תקציביות וקיצוצי תקנים בתחום.
- אתגר במניעת השימוש בסמים בקרב בני ובנות נוער - עלייה של 54% בתופעות של דיכאון מאז 2019, שימוש בסמים מתחת לגיל 11
- 1. העירייה הצטרפה לתוכנית לפני שנה וחצי - להסתכל על התופעות שמעסיקות את הנוער בסיכון ולהסתכל ברמה העירונית ברמת המניעה והסמים.
- 2. מעוניינים ליצר פורום שמכיל את כלל הגורמים העירוניים שרואה את כל רצף הטיפול עד רצף השימוש בקרב בני נוער (קידום נוער, בתי ספר יסודיים ועל יסודיים, חינוך חברתי, רווחה חינוכית, שפ"י, שפ"ח, גורמי אכיפה, תנועות הנוער, מינהל קהילה)
- 3. קושי בקבלת נתונים מהמשטרה - היום נוער יכול לעשן בצריכה עצמית

- דוברות העירייה התייחסה לאתגר בעיר גדולה כמו תל אביב עם חיי לילה, מסיבות ואירועים גדולים- יש עולמות של אנשים שהם לא מכורים אבל הם משתמשים בסמים בצורה לא אחראית. הרבה פעמים סביב מסיבות ואירועים, זה יכול להיות אנשים לא צעירים שמנהלים חיים נורמטיביים ויש שימוש לא אחראי בסמים.
- אביה הדגיש את העובדה שיש לעירייה שירות ציבורי מעולה בחינם בתחום הזה, חלק מהסיפור של הסטיגמה והבושה והצורך בהסתרה. ככל שאנחנו יכולים להבהיר לתושבים שיש שירות ציבורי מצוין – חשיפה של התושבים לפעילות העירונית ופרסום במקומות רלוונטיים.

מיטל סיכמה את הישיבה:

1. חשוב לייצר פורום חשיבה משותף עם קופות החולים – לקראת הכניסה שלהם לתחום.
2. לייצר רשת קשר בין משתתפי הוועדה שיכולה למצוא יחד פתרונות – לאגד את כל הגורמים הרלוונטיים בעירייה ולהפיץ באמצעים העירוניים השונים כדי שיגיע למי שצריך.
3. לייצר שולחן עגול לבני נוער עם הגורמים הרלוונטיים לנוער
4. ועדת הגאווה - להביא את הנושא לוועדת הגאווה לקראת אירועי הגאווה - מרחבים בטוחים יחד עם איכילוב במסיבות של אירועי הגאווה + מטרה להט"ב
5. תקן ותקציב לפסיכיאטר/ית ביחידה לטיפול בהתמכרויות - בהמון תחומים העירייה מתקדמת מאוד - בתחום אחר אנחנו בנסיגה בלתי נתפסת - בעבר הייתה פסיכיאטרית במשרה מלאה שנתנה שירות פסיכיאטרים ליחידה, דווקא היום בצד העלייה בסוגיית התחלואה הכפולה, סוגי החומרים וכו' אין פסיכיאטר.
6. הצעה שהדיון הבא יהיה עם קופות החולים והדיון אחריו בנוגע לרצף השימוש וההתמכרויות בקרב בני נוער

מבקשים להודות למנהל השירותים החברתיים, על עבודה יוצאת מן הכלל ורגישות מדהימה ועשייה בלתי רגילה, עם מנהלת מינהל אגדית. התנהלות הממשלה בתחום והניסיון לסגור את הרשות למלחמה בסמים מנוגדת לעמדת העירייה ואנו מקווים שהחלטה לא תתקבל בדיון בכנסת ביום שני. העירייה תמשיך לפעול למיגור נגע הסמים המסוכנים ולטיפול בתושבי ותושבות העיר שנקלעו למצוקה בעקבות השימוש בסמים.

רשמה: נעמי סרוסי
אשרה: מיטל להבי